

LETO X.

ZVEZER 7.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1910.

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 7. zvezka:

	Stran		Stran
Mladinska izobrazba:		Bodimo usmiljene	108
Dr. Karol Lueger — vzor moža	97	Pomladni dekliški pozdrav. Ciriljev	109
Spomini na dneve mladostne	98		
Zabava:		Društveni glasnik:	
Prava sreča. (Konec).	83	Polzela	109
Iskrice. Nedin Sterad.	103	Šmartno ob Paki	109
Smešnice	104	Sv. Jurij v Slov. gor.	110
Kaj je novega po svetu?	104		
Orli:		Govorniške vaje:	
Sv. Peter na Medvedovem selu	104	Kako se govor sestavi?	110
Iz Radeč pri Zidanem mostu	105	Namen Zveze slovenskih deklet	111
Naše ideje — krščanstvo in narodnost. I.	106		
Orožin	106	Drobtinice:	
Dekliški vrtec:		Naše slike	112
Služba v mestih	106	Kukovica	112
Snaznost	107	Kako se muhe lovijo	112
		Pri nas spomlad, drugod žetev	112
		Ognjenik Etna	112
		Steklene hiše	112
		Ne pozabite na cvetlice!	112

Listnica uredništva.

»Nedin Sterad«: Svoje pravo ime ste tako podpisali, da ga nismo mogli prebrati, zato Vam nismo mogli odgovoriti v pismu. Sicer pa Vam odgovor daje »N. D.« sam. Za drugo prosimo potrpljenja. — Nekateri dopisniki so izrazili željo, naj bi o vojaških novincih še večkrat pisali. Obljubimo, da to storimo, ko se približa jesenski čas, kadar bodo fantje šli k

vojakom. — G. F. K. v W. Hvala Vam za Vaše dobre misli, pa je težava z novicami v našem listu. Velika večina naših naročnikov zve vse iz drugih listov in če bi potem vsakih 14 dni »N. D.« pricapljal s svojimi starimi novicami, bi se mu zopet smejali. In če bi hoteli pobrati vse novice 14 dni samo iz slovenske domovine, bi list bil poln.

Znamke v korist obmejnih Slovencev: M. Čagran pri Sv. Juriju na Ščavnici 452 avstrijskih, 23 ogrskih, 3 nemške, 3 švicarske,

2 italijanski. Fr. Rudolf v Ljutomeru večjo zbirko avstrijskih znamk.

Lepe razglednice

z dalmatinskimi, hrvaškimi narodnimi nošami je izdala češka knjigarna v Olomucu R. Promberger. Razglednice so dandanes v obče priljubljene, a premnogi kupujejo razne nemške kozlarije. Trgovci z razglednicami si naj naročijo pri imenovani tvrdki jugoslovanske narodne noše. Žal, da je pri nas narodna noša skoraj celo izginila.

N A Š D O M

Štev. 7.

V Mariboru, 1. aprila 1910.

X. letnik.

Mladinska izobrazba.

Dr. Lueger — vzor moža.

Dr. Lueger je bil sin priprostih meščanskih starišev, rojen na Dunaju dne 24. oktobra l. 1844. Poznejši močnejši govornik je bil kot otrok do 4. leta mutast. L. 1866. je dovršil visoke šole ter je postal doktor prava. Kot dijak je bil zelo marljiv in tudi jako nadarjen. Leta 1874. je postal samostojen dvorni in sodni advokat. Slovel je kot izvrsten pravnik, ki je dobro poznaval postavbe. Mnogim revnim ljudem je zastoj pomagala v pravnih zadevah. L. 1875. je bil prvič izvoljen v občinski svet na Dunaju, a pri zopetnih volitvah leta 1876. je s svojimi ožjimi pristaji propadel. Sedaj se je začelo njegovo ogromno politično, organizatorično in agitatorično delovanje, dokler ni dunajskega mesta izvil iz rok prej vsemogočnemu židovskemu liberalizmu.

Organiziral in budil je dunajsko ljudstvo ter dal res najlepši vzgled, kako treba delati za organizacijo, izobrazbo in blaginjo ljudstva.

Imel je prestati hude boje; njegova mati je večkrat žalovala, ko je videla, kako so ji sina mrcvarili, opominjala in prosila ga je, naj pusti politične boje, a on se ni dal prestrašiti in ne preprostiti. Svest si končne zmage je korakal naprej po začrtani poti. Pri

občinskih volitvah meseca septembra l. 1895. je vrgel ob tla gnilo liberalno stranko ter si pridobil v občinskem svetu dve tretjini. Občinski zastop stolnega mesta Dunaja je večjega pomena kakor deželni zbor kake male deželice. 29. oktobra 1895. je bil Lueger izvoljen za župana, a sedaj se je vzdignilo madžarsko židovstvo. Madžarska

vlada je izposlovala, da cesar ni potrdil Luegerja za župana. Občinski zastop je pa znovič izvolil Luegerja, pa je bil vsled tega razpuščen. Pri novih volitvah l. 1896. je pa še sijajnejše zmagal in bil zopet izvoljen za župana. Vsled osebnega posredovanja cesarjevega pa je tokrat prostovoljno odstopil. Po sijajni zmagi krščansko-socijalne stranke pri državnoborskih volitvah l. 1897. je morala vlada popustiti in cesar ga je 16. aprila i. l. potrdil za župana.

Lueger je imel veliko nasprotnikov. Visoki cerkveni in dvorski krogi v svojih starokopitnih nazorih niso mogli pojmiti Luegerjevega delovanja. Sumničili so ga na vse načine, črnili pred cesarjem in papežem. Vlada je hotela, naj bi ga Rim obsodil, a modri Leon XIII. je dobro spoznal velikanski pomen Luegerjevega dela, izjavil je, da je popolnoma v soglasju s slavno okrožnico o socialnem vprašanju.

Luegerju ni padel pogum, svest si je bil, da mora njegova dobra stvar zmagati, z druge strani pa ga nasprotovanje ni zavedlo do nepremišljenih korakov in izjav proti postavni oblasti. In zmagal je. Njegovega pogreba sta se vdeležila cesar osebno, papež pa po svojem zastopniku in sta tako nosilca najvišje oblasti na zemlji odobrila Luegerjevo delovanje.

Lueger je bil izreden značaj, kakoršnih se le malo rodi. Njegova zunanja postava je bila veličastna, krepka, že njegov nastop je napravil mogočen vtisek. V njegovi zunanosti pa ni bilo nič pretiranega, nadutega, gizdavega, a ravno njegova neprisiljena priprostost in odkritost ga je storila prikupljivega. Živahen spomin in praktičen razum mu je pomagal, da se je hitro znašel tudi v najtežjih okoliščinah. V zadrego ga ni lahko kdo spravil. Bil je sila marljiv in delaven mož, delo je bilo njegovo veselje in življenje.

Dasiravno se je navadno pozno v noč vračal ves vpehan in utrujen od raznih, včasih prav viharjih zborovanj, je vendar zgodaj vstajal in šel na svoje delo. Vkljub ogromnemu delu je bil vedno dobre volje in šaljiv, nasprotnike pa je znal s svojim dovtipom strašno bičati.

V občevanju je bil zelo priljuden, s tem se je tako močno prikupil dunajskemu ljudstvu.

Zlasti so otroci imeli z njim veselje, če so ga dobili kje na ulici.

Lueger je bil prepričan in zaveden kristjan-katoličan. Ni se sramoval tega očitno pripoznati, pa tudi v svojem zasebnem življenju je živel pošteno in neomadeževano. Kakor v življenju, se je tudi ob smrti pokazal vernega kristjana, zelo vspodbudno je sprejel zakramente umirajočih.

Nekako zunanje znamenje njegove plemenite duše je bila njegova ljubezen do cvetlic. Kot župan je dal v mestu vsak prostorček zasaditi s cveticami in se Dunaj sedaj lahko imenuje »cve-toče« mesto.

Pri vsem svojem mnogostranskem delovanju ni iskal svoje časti in dobička, bil je vzgled nesebičnega moža.

Poprej kot advokat je mnogim zastopnikom pomagal, pozneje kot župan se je zadovoljil z nizko plačo, ki je komaj odgovarjala njegovi visoki službi.

Žal, da je prenaporno delo prehitro skrhalo njegove telesne moči. Že 1. 1906. je nevarno zbolel in se je bilo bati najhujšega, vendar so ga takrat zdravniki rešili. Letošnjo zimo pa se mu je njegova sladkorna bolezen ponovila in ni bilo več pomoči. Dne 10. marca zjutraj ob 8. uri je zatisnil oči in bil 14. marca veličastno pokopan. Nad milijon ljudi se je vdeležilo njegovega pogreba. Moža, ki so ga nekdanje zasmehovali, potem zasramovali, sovražili in preganjali, je na večer njegovega življenja občudoval ves omikani svet.

Kdor ostane zvest svojim načelom ter neustrašno in nesebično deluje v blagor ljudstva, zмага naposled in svet mu ne more odreči priznanja.

Lueger je tudi krepko zagovarjal misel, da se južni Slovani, Hrvati in Slovenci spravijo v posebno skupino ter dobijo svoje ministerstvo. S tem bi se izvil madžarskemu in nemškemu nasilstvu.

Spomini na dneve mladostne ...

Čas hiteva, dan za dnevom,
Naglo v nemo večnost gre...
Svet se stara, a ne staraj nikdar
naše se srce,
V mislih krasnih, v delih blagih,
Vedno nov naj sad rodi!

Teh Gregorčičevih vrstic se spominjam vedno, kadar se zamislim nazaj v preteklo mladost, ki mi je bila tako ljubka, tako mila... Nihče ne more verjeti, kdor ni okusil, kako težavna, rekel bi, bridka je ločitev od mladosti! Še hujše je ločiti se od zlate mladeniške prostosti, kot pa zapustiti mili rojstni dom očetov...

Namenil sem se svojim mladim prijateljem, s katerimi sem doživel pri mladeniškem gibanju toliko veselih dni, izročiti nekaj spominov. Za danes se boste morali, prijatelji mladi, zadovoljiti samo z dvema.

Bil sem tako srečen, da sem bil že pri početku mladeniškega gibanja na

Slovenskem Štajerju, odkoder se je potem razširilo po vsem Slovenskem, aktivno udeležen. Kako navdušenje, kako veselo bojno razpoloženje je vladalo že takoj iz početka! Šlo je vedno višje in višje: »Naprej, naprej mi mladi«, je bilo naše bojno geslo. Shod za shodom, zveza za zvezo, društvo za društvom je rastlo iz tal. Naši mladeniči so obrnili vse naše javno mnenje na-se. Mi mladi smo korakali od uspeha do uspeha, od zmage do zmage! Dobili smo svojo »Zvezo slov. mladeničev«. Sedaj je bil dosežen višek naše organizacije. Ves Spodnji Štajer je prepojen s krščansko-socialnimi načeli, naša misel je prodrla zmagonosno v sleherno gorsko vas. Postali smo zmagovalci nad samimi seboj in nad našimi sovragi.

Sedaj, ko sem se nehote odtegnil iz aktivne mladeniške armade, me nekaj sili, da Vam povem, mladi prijatelji, katere lastnosti so najlepši ponos mladeniške organizacije ter tudi slehernega slovenskega mladeniča. Ti dve čednosti sta: Prava, globoka vera v Boga in pa značajnost v prepričanju.

Vera v Boga! Če te ni v srcu mladeniškem, naj si bo še tako »zauber fant«, naj še njegovo srce tako gori za narod, za domovino, on ne bo nikdar ne sebe, a tudi ne domovine osrečil. O tem imamo žalostne skušnje. Imeli smo sprva v naši organizaciji, dokler se še zrak ni očistil, tovariše, ki so se nam pridružili samo zaradi narodnosti. A kje so mnogi danes? V taboru renegatov! Slovenski mladenič brez trdega verskega prepričanja — ni slovenski mladenič!

Značajnost! Tudi brez te čednosti slovenski mladenič ne more shajati. Imeli smo več takih mladeničev, ki so šli z nami samo vsled hipnega navdušenja, zaradi sebičnih namenov. Kje so ti danes?... Ni jih! Zatorej mladeniči! Povem Vam: Vera v Boga in značajnost v prepričanju, edino to Vas bo obdržalo kot zmagovalce nad vrtincem življenja! Prihodnjič pa se bomo pomenili dalje! — Pozdravlja Vas stari znanec

Branislav.

Zabava.

Prava sreča.

(Konec.) (Poslov. A. Č.)
Devetnajsto poglavje.

Pri Ponkrašaku se boljša.

Odkar je Ponkrašak prodal Zelenčevo posestvo gospodu Dolskemu, je postajal dan za dnem bolj tih.

Ne pije in ne je več tako kakor drugače, tako da se njegova žena boji, da ne bi zbolel. Gostilne ne obiskuje več, že zavoljo tega ne, ker bi ga preveč popraševali, kako je posestvo prodal. Večkrat gre žena za njim v hlev, kjer ga najde samega, ko se z rosnim očesom nasloni na svojega grivatega konja.

»Boštjan«, ga vpraša, »kaj delaš tu? Pojdi v sobo. Micika te že dolgo čaka. Novo kitico se je naučila na pamet. Pojdi vendar!«

Mož sledi ženi brez ugovaranja.

In v sobi začne Micika praviti vstopivšemu očetu:

»Veseli pogum navdaj srce,
konča se slednjič dobro vse!
In kadar zapusti nas zlo,
Boga zahvalimo lepo —
in bodimo do groba tja
vsi v Njem veselega srca!«

To govoreč gleda Micika očeta tako milosrčno, da jo on ves vesel vzdigne in poljubi. In to je bilo dobremu otroku vedno najboljše plačilo in najlepše darilo od ljubega ateka.

»Boštjan«, se smehlja Marjeta, »tako, je prav! To imam rada. Ostani takšen, Boštjan! In videl boš, da pesmica govori resnico.«

»Da bi mi le ne bilo treba vedno misliti na svakinjo Ano«, vzdihne mož.

»Zaraditega bodi miren!« odgovori Marjeta. »Imam dobro novico. To lahko opaziš na meni. Misliš, da bi bila drugače tako dobre volje? O, kako mi je

»bilo pri srcu, ko je morala oditi s svojim Janezkom in — ti si bil tega kriv? — Zdaj je posestvo v dobrih rokah in ti imaš za Ano, če hočeš biti pošten, mnogo večji izkup kot je posestvo vredno. Čas prinese dobre misli. — In tvoj otrok mi je rekel: Konča se slednjič dobro vse.«

To potolaži Ponkrašaka, ki reče veselega obraza: »Hočem si to zapomniti.« Tedaj pa pride v sobo Miha in jih prijazno pozdravi rekoč: »Marjeta in Boštjan, že vesta? Novica!«

Nato sede. Njemu nasproti si vzameta prostor Boštjan in Marjeta. Micika pa odide v šolo.

»Tri dni semkaj«, prične Miha, »je za novega oskrbnika pri Zelencu močen, marljiv in razumen mladenič. Petar mu je ime. — In njegova nevesta z materjo pride za njim. On ne more dovolj prehvaliti novega našega posestnika, ki je vse osrečil. Zame je Peter po gospodovem naročilu pripravil sobo, čedno kakor bi bil jaz gospod. In tu imam svoje stanovanje in vse, česar potrebujem, dokler živim. — In Peter me je prosil rekoč: Miha, pa mi še boste pomagali kaj tu pa tam in mi nasvetovali to in ono. Seveda sem obljubil. S čim pa naj imam veselje. — Lep denar si prejel za posestvo, Boštjan, ki ti lahko prinese mnogo blagoslova v hišo.«

»Torej ima že nevesto«, nadaljuje Marjeta pogovor.

»To ravno mislim«, reče naglo Miha. »In če poseti nekoč gospod Dolski posestvo s svojo družino in ne vem, s kom še — potem bo pa Petrova svatba. Tako mi je včeraj pripovedoval Peter sam in zavriskal, da je bilo veselje.«

Boštjanu niso šle iz glave prejšnje Mihove besede, da mu namreč lahko izkupljen denar prinese blagoslov. Zato reče: »Vedel bi rad ono stvar.«

»Počaj, Boštjan!« odgovori zidar. »Zdaj pride najvažnejše. Jaz neumna buča! Skoro bi bil pozabil to povedati, zavoljo česa sem prišel sem. Pred dvema urama je prišlo pismo, da pride danes teden Dolskega družina k Zelencu in Ponkrašak z ženo in otrokom je po-

vabljen, da jih sprejme. To bo praznik, Boštjan!«

»Znaš čakati«, se vznemiri Boštjan. »Kdor me moje žive dni še kedaj vidi pri Zelencu —«

»Stoj, Boštjan!« reče žena in mu položi roko na usta. »Ne prenašli se; kajti vem, da težko drugače storiš, kakor kar enkrat izrečeš. Za zdaj bi pa bil tvoj sklep zelo neumen, da, bil bi ti v nesrečo in ne prišel bi do miru celo življenje ne.«

Tedaj pogleda Boštjan Marjeto začudeno in vpraša polglasno: »Misliš?«

»Ne mislim samo tega, temveč vem za gotovo in v tem tiči moja skrivnost. In tako dolgo moraš čakati. Kakor boš sprejel milostljivega gospoda pri Zelencu, taka bo tvoja prihodnost. Od tega odvisi sreča in mir v tvojem življenju. Zdaj veš!

Tako odločno in zapovedljivo še Boštjan ni slišal govoriti Marjete.

Z nobeno besedo Boštjan ne nasprotuje več. To je bilo znamenje, da pojde k Zelencu, če tudi s težavo.

Zidar se poslovi. »Še imam mnogo opraviti«, reče, »Peter ima v mislih velika priprava: cvetne kite, bršljanove vence, lipove vejice, hojkino vejevje in nad vratmi slavlolok z napisom: 'Poštenju in dobrotljivosti.' To vse mu je nasvetoval gospod župnik, ki je prišel sam k njemu. Povem vam, to bo zelo lepo, toda proti temu ni nič, kar gospod Dolski zasluži, pravi Peter. A milostljivi gospod ne zahteva drugega plačila, kakor da smo mi srečni. — Zdaj pa z Bogom, Boštjan, Marjeta, in na veselo svidenje pri Zelencu!«

Ko zidar odide reče Marjeta svojemu možu: »Pol praznika je danes, Boštjan. Zato imam čas, grem za pol ure z Miciko h gozdni kapeli.«

»Oj mamica!« izpregovori v sobo stopivša Micika, ki je ravnokar prišla iz šole. »Tamkaj je lepih cvetk, iz katerih si spletem venec za tedaj, ko pojedemo k Zelencu.«

»Kaj pa veš ti o tem?« vpraša mati hčerko. »Saj mi je Miha povedal, ko me je zunaj srečal.«

»Marjeta, jaz grem tudi z vama h kapeli.«

Ženi se orosi oko veselja, ker milost božja se je spet začela vračati v Boštjanovo dušo.

»Se takoj napravim na pot«, reče mati in odide v kuhinjo.

Boštjan pa pravi hčerki: »Pojdi, greva nekam.« In on pelje hčerko v Špodnje Meje. Juri ga zagleda in cela družina pride pred hišo in vsi začnejo klicati Ponkrašaku: »Bog povrni tisočkrat.«

»Saj je dobro«, odvrne Boštjan. »Videti hočem samo, če je vse zdravo in če imate srečo z mojo kravo.«

Tedaj stopijo v hlev. Živinče ga takoj spozna in mu naznani z mukanjem, da je zgubilo teleta, ki ga je Jurij včeraj prodal.

»Bog daj svoj blagoslov«, reče Boštjan družini in potem svoji hčerki: »Tri hlebčke imam; daj vsakemu otroku enega!« To je bilo veselje za Miciko in za Jurjeve otroke! Nato zopet hitita s hčerko domu.

Dekle pripoveduje potem v kuhinji materi, kaj je oče napravil. In Marjeta je bila zopet srečna, kakor že več let ne. —

— Bila je tiha, mirna večerka, ko kleči Boštjan z ženo in otrokom pred gozdno kapelico. Cvetke duhte, ptički pojo, vse objema sveta pobožnost. Boštjanu se upre pogled na sveto razpelo — in koliko spremembo čuti v svoji duši.

In ko se spet napotijo domu — Micika je bila spredaj, da nabere cvetlic — reče mož ženi: »Marjeta, sva-kinja Ana mora z Janezkom zopet nazaj, naj je zdaj, kjerkoli hoče.«

»Kako hočeš to napraviti?« ga vpraša Marjeta in komaj zakriva smeh, ki bi Boštjanu ne bil po volji, če bi ga opazil. Toda on ne opazi ničesar in odvrne: »To je tudi meni skrivnost. Pri Zelencu se že vse razjasni.«

Tisti večer so šli pri Ponkrašaku kmalu počivat. Kajti drugi dan na vse zgodaj še oddrda voz z gospodarjem in gospodinjo v mesto, da opravi- ta pobožnost.

Grede iz cerkve reče potem Boštjan: »Res, človek se po spovedi popolnoma prerodi. Posihmal jo moram

opraviti še večkrat, kot trikrat na leto. In kako je čisto predugačen človek po svetem obhajilu. Pač so resnične be- seče, ki stoje na prtu obhajilne mize: »Pridite k meni vsi, ki ste obteženi, in jaz vas bom poživil.«

Dvajseto poglavje.

Praznik pri Zelencu.

Pričelo se je svitati jutro. Dan, na katerega je povabil gospod Dolski že znanega nam župnika, oba Mlinarja in vdovo Ano z Janezkom k Zelencu, je napočil. Vsi ti se zbero prejšnji dan v mestu pri gospodu Dolskem.

Vojtek priteče Janezku naproti. »Skupaj bomo potovali«, reče Vojtek — več ni smel povedati, ker mu je oče prepovedal.

Po zajutreku se odpeljeta dve kočiji z vso družbo, pri kateri je bila tudi Petrova nevesta z materjo. Kmalu so iz mesta. Pri odhodu je sedel stari strežnik kar h kočijažu. Drugače bi bil moral radi svoje starosti ostati doma. »Danes«, se obrne nazaj, »danes, milostljivi gospod, se ne pusti stari Kazimir odgnati.« — In gospod Dolski mu prijazno pokima.

Celi dan se vozijo. Pri solnčnem zahodu se vstavita kočiji pred krasno graščino, ki je bila last gospoda Dolskega. Tukaj prenočijo. Drugi dan nadaljujejo potovanje že na vse zgodaj, da pridejo o poldne, kamor so se namenili. Ta čas je bil določen tudi za Petra in za Ponkrašakove, da pridejo k Zelencu.

Boštjan, ki še pred kratkim ni hotel tja, je bil zdaj prvi napravljen in oblečen. »Marjeta«, reče, »prinesi mi denar, ki sem ga prejel za posestvo; v omari je.«

»Kaj hočeš, Boštjan, z denarjem?« vpraša žena.

»No, ti pa povem«, odvrne mož. »Gospod Dolski je povsod znan mož, ki povsod dobro dela. In tako bo tudi meni dobro storil in mi zopet povrnil posestvo, jaz pa njemu denar. In Ana naj dobi zopet svojo last nazaj, tako gotovo, kakor hoče Ponkrašak pričeti drugačno pošteno življenje.«

Marjeta se zasmeji prav zadovoljno in gre po denar. — Nato poda Miciki venec in vsi trije odidejo k Zelencu.

Tu je že vse pripravljeno, da sprejmo goste. Mnogo ljudi iz okolice se je zbralo pred hišo na ledini. — Peter namreč ni mogel zamolčati zaradi prevelikega veselja tega slovesnega dne. Tudi zidar je bil proti svoji navadi zelo zgovoren. Gor na bregu je že nastavljenih nekaj topičev. Juri iz Spodnjih Mej, ki je bil nekdanj vojak, je oskrbel streljanje. Večji Ponkrašakov hlapec čaka blizu gozdne kapele, od koder se je lepo videlo k Zelencu, da naredi znamenje, kadar se gosti pripelejo. Tudi godci so že s svojimi godali pripravljani za sprejem. — Ob kažipotu ob veliki cesti veli gospod Dolski ustaviti.

Ana je nemirno pogledovala svojega sina, ko sta se peljala v domači kraj. — Zdaj pa že vidi znani zeleni travnik, zraven senčnat gozdič in zlato žitno polje. Oh, ljubo veselje! Tu je pot domu! Jeli mogoče? Ali sme zopet stopiti na domača tla, da svoje domovje samo vidi? Ne ve, kako je prišlo do tega. Bila ji je še vedno skrivnost, kaj se je dogodilo v tem času v domačem kraju.

Vsa družba izstopi. Gospod Dolski namigne Vojteku: »No, moj ljubi sin.« — Ta razume očeta in stopi pred Janezka. »Janezek«, reče in ga prime za roko. »Moj oče mi je naročil, naj te privedem nazaj na dom.«

In šla sta naprej proti gozdiču. Kdo more popisati, kako je bilo tedaj Janezku pri srcu! Govoriti ni mogel, samo jokati se je. »Ne joči se, Janezek«, mu reče Vojtek, ki se sam tudi solzi. Pri kapelici postojita. Za njima prideta gospod župnik in gospod Dolski. Njegova soproga in Mlinarica pa gresta nekaj korakov na njima, sredi med njima pa Ana. Vzadi gredo Mlinar, Marta in Tončka.

Ko so vsi pri kapeli, opravijo kratko molitev in odidejo naprej.

Ko jih Ponkrašakov hlapec zagleda, natakne na kol svoj rdeči robec in maha po zraku. Sem z brega se takoj oglase streli. In godci začno tresketati,

da so si blizu stoječi ljudje morali zatisniti ušesa, da ne oglušne.

Gospoda pride torej do Zelenca, kjer jih že čakajo Ponkrašakovi in Miha in Peter, da jih pozdravijo.

Peter jih hoče nagovoriti: »Ljubi, milostljivi gospod in ljuba milostljiva gospa in ljubi mladi gospod —«

Tedaj pa zagleda nakrat svojo nevesto in z govorom je bilo pri kraju. »Peter«, se smeji gospod Dolski prav iz srca, »nikar si ne delaj sile!« — Po tem dovoljenju hiti Peter proti Tončki, ki mu je že prišla nasproti.

Vsi se zasmejejo, samo Boštjan ne. On gleda samo svakinjo Ano, ki jo je bil tako samотно pregnal. Toda spodobilo se še ni, da bi pozdravila drug drugega. Prijazno ga pogleda ona, kar ga navda z velikim kesom — še enkrat se ozre nanj in on naredi občudovanja vreden sklep.

Najprej povzame besedo gospod Dolski in potegne iz žepa neki list. Praznična tišina zavlada, ko se oglasi gospod: »Po tej listini sem jaz edini in pravi posestnik tega posestva.«

Bridko se posolzi Ana pri teh besedah. A takoj se potolaži, ko se spomni, da je njen dobrotnik ne bo zapustil.

Boštjan se ne more več zdržati. Vrže se pred svojo svakinjo na kolena. »Jaz sem ti storil krivico«, zakriči. »Jaz sem kriv tvoje nesreče. Jaz sem prodal tvojo lastnino, dasiravno je tudi meni pripadala. Po dnevu in po noči me vprašuje duh mojega brata, tvojega rajnega moža, kaj ti je storila moja žena in sin, da si jima vkradel posestvo in ju pahnili v bedo?« Tega ne prenesem več. Rajši na vislicah umreti, kakor dalje to trpeti!«

Zdaj gre po kolenih spred vsaknjemu h gospodu Dolskemu in mu položi pred noge velik zavitek zlatov, ki jih je prejel od njega za posestvo. »Znani ste gospod, kličte, za največjega dobrotnika. Usmilite se tudi ubogega Ponkrašakovega Boštjana! Vzamite denar in mi dajte zopet posestvo, ki pripada moji svakinji Ani in njenemu sinu. Pri tem velikodušnem činu nimate sami nobene škode, pač pa srečo, da

ste storili dobroto, da ste rešili skesanega, nesrečnega Ponkrašaka srčnih bolečin in dušnih muk.«

Pri tem prizoru ni ostalo nobeno oko suho. Vdova Ana hiti in vzdigne svaka in ga objame z veseljem, ki je presegalo vso srečo brezskrbnega življenja.

Globoko ginjen in s solzami v očeh govori zopet gospod Dolski: »Ravno taista pobotnica, po kateri sem postal lastnik tega posestva, vsebuje tudi, da moram izročiti posestvo vdovi Ani in njenemu sinu Janezku, brezplačno, z vsemi pravicami in dolžnostmi, kakor ga je podedovala po svojem rajnem možu Lovrencu.«

Vdova in sin poklekmeta iznenađena in hvaležnosti se solzeča k nogam blagega dobrotnika.

Gospod vzdigne oba vljudno in se obrne še enkrat na skesanega Boštjana, ki je zopet imel vesel obraz, kakor v nekdanjih časih. »Ponkrašak«, pravi, »da zadobite zopet prejšnji mir, ki ste ga imeli, predno ste naredili nesrečni čin — določiva oba skupaj, da se porabi izkup, ki sem vam ga splačal za posestvo, v ustanovo za družine Dolski, Zelenec in Ponkrašak. Tako naj zmaga duševna plemenitost razliko med stanom za vedno. Bog daj srečo!«

Vse to povzroči velikansko veselost med vsemi, da se dolgo ne morejo pomiriti. Vsi pozdravljajo in hvalijo gospoda Dolskega. Vsem gre hvala iz srca. Sredi tega radovanja pa stoji ob strani dekle, ki se edino joče. Naposled jo vendar zapazi Ana in spozna. »To je moja Neža!« zakliče, »moja ljuba služkinja. Pojdi sem, Neža, zopet bovi skupaj hiševali!« Po teh besedah se takoj zjasni dekletu žalostni obraz.

Medtem prineso iz kočije mrzle jedi. Ljudje posedejo na tla in ženske začno streči. Oba dečka, Vojtek in Janezek, pa Micika posedejo okoli venca, ki ga je ta prinesla seboj. Veselo žlobodra nedolžni otrok in govori na izust znane vrstice:

»In kadar zapusti nas zlo —
Boga zahvalimo lepo!«

Medtem pride Dolskemu v glavo sledeča misel: »Jaz predlagam, da ob-

hajamo vsako leto pri Zelencu spomin tega veselega dogodljaja. Ana nam bo vedno prav rada postregla. Zgodi se pa naj to ob času, ko so zrele jagode.«

Oba dečka skočita tedaj po koncu, Vojtek poljubi očeta na usta, Janezek pa na roko. »O moj ljubi oče«, kliče Vojtek z globokim občutkom, »kako ste vse pametno uredili. Ravno tiste jagode so bili vzrok, da nam je pripravil dobrotljivi Bog ta veseli dan!« In oba dečka z Miciko red povzdigneta roke proti nebu. —

— H koncu slavnosti se vzdigne tudi častiti gospod župnik držeč eno roko na prsih, v drugi pa svojo kapico in govori v slovesnem glasu:

»Ljubi cenjeni gostje! Zahvalimo se predobrotljivemu Bogu za ta lepi praznik, ki ga nam je pripravil po možu, ki ga je zato izbral. Naj nam ostane ta lepi praznik za celo življenje v spominu za pričo večne resnice, ki je zapopadena v reku: Poštenje in dobrotljivost edino nam zagotovi pravo srečo. Da bi jo tudi vsi ljudje samo v tem resno iskali — gotovo bi jo našli. In potem bi ljudje imeli tudi na zemlji mali del nebeškega veselja.«

Iskrice.

Vse na svetu je prevara,
kratko sije upa žar.
Zvezda sreče nas le vara,
hitro mine njeni čar.

Nada strta, poteptana
brušen je življenja meč,
je mladosti smrtna rana,
če vmori jo blisk goreč.

Kar narava je sklenila,
Zakon naj ostane svet.
Če je treba, bo ločila,
da se združi kmalu spet.

Prazna svetna je veljava
in njegova nična čast.
To naj tvoja bo postava:
padcu to je prva past.

Dokler sreča te obdaja,
vse okoli tebe raja,
če pa sreča se omaja,
kdo pri tebi še ustraja?

V trudnih dneh življenja
vedno upaj in veruj,
konec pa trpljenja
si v ljubezni sveti snuj!

Nedin Sterad.

Smešnice.

Mica: Ne vem, kako je to, da moj mož vedno v sanjah govori. — Bara: Seveda, ker bedec ne more priti do besede.

A.: Ali ste slišali, da je kaznilnica v Mariboru zaprta? B.: Kaj za Boga se je zgodilo? — A.: Kaj se je zgodilo — nič! Zaprta je, ker bi drugače kajnjenci pobegnili.

Jela: Prosim Vas, draga Julia, zakaj Rakička nosi črno obleko? — Julia: Za možem žaluje. — Jela: Glejte si no, saj ona nikdar ni imela moža. — Julia: Ravno zato tudi žaluje.

Hvalil se je prijatelj prijatelju: »Moja žena meni rada škornje sezuje«. — »No, to je res lepo od nje, ti imaš pač dobro ženico«, odvrne prijatelj. — »Da, ali to ona naredi samo takrat, kadar hočem zvečer v krčmo«, razjasni prijatelj stvar o svoji dobri ženi.

Iz sodnije. Sodnijski inšpektor obišče ječe, vpraša nekega lopova: »Kaj vas je sem dovedlo?« — »Nahod (katar), gospod!« — »Kako to?« — »Lepo! Ko sem bil v hiši, kjer sem hotel krasti, se mi je kihnilo zaradi nahoda, hišni prebivalci so se prebudili, me zgrabili ter me žandarjem izročili.

Kaj je novega po svetu?

Na Francoskem so prišli na sled velikanskim goljufijam. Znano je, da je država pograbila cerkvam in samostanom vse premoženje. Ljudem so obetal, da bodo s tem denarjem priskrbeli delavcem starostno zavarovanje, sedaj pa se je prijelo na prste raznim uradnikom. Francoske razmere so paradiž našim liberalcem, seveda, ker se tam sme po volji krasti in goljufati, to pa je prav liberalno in svobodomiselno. — V ogrskem državnem zboru je prišlo 21. marca do krvavega pretepa, ranjena sta ministerski predsednik in poljedelski minister. No, Madžarom je itak vse dovoljeno, torej se smejo tudi pretepati. Dne 22. marca je bil ogrski državni zbor razpuščen. — Grdo izdajstvo so zakrivali slovenski liberalni poslanci. Že leta in leta se potegujemo za slovensko visoko šolo ali vseučilišče v Ljubljani. Soglasno so poprej naši in liberalni poslanci sklenili, da če Italijani dobijo svojo visoko šolo, moramo tudi mi dobiti svojo. Sedaj so pa liberalni poslanci pod komando vladinega hlapca,

hofrata Ploja sklenili, da niso zoper italijansko pravno visoko šolo na Dunaju, slovensko vseučilišče pa so vrgli v koš. — Med Rusijo in Avstrijo se je konečno sklenila pogodba. — Srbski kralj Peter je odpotoval na Rusko, potem misli potovati še v Carigrad, Rim, Pariz, London, Dunaj in Berlin. — Bolgarski kralj in kraljica pa sta odpotovala v Carigrad. Vladarji pač ne potujejo samo za kratek čas, ampak njih potovanje ima tudi velik političen pomen. — Na Kranjskem je umrl 12. marca po kratki bolezni pesnik Anton Medved, star šele 41 let. Pisal je mnogo v »Dom in Svet«. — Na Hrvaškem se je 18. marca otvoril po dveh letih zopet deželni zbor, ki je tudi precej buren, ker nekateri poslanci ostro prijemajo novega bana in njegovo podkupljeno večino. — Štajerska kmetijska družba je 16. in 17. marca imela v Gradcu svoj občni zbor, katerega so se vdeležili tudi Slovenci. Nemci so tudi pri tej priložnosti pokazali svoje sovraštvo proti Slovencem.

Orli.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Pri našem katoliškem izobraževalnem društvu smo lansko leto ustanovili »Orla«. To je tretji odsek društva, ki

je za nas mladeniče velikega pomena. Pri mladeniški zvezi si urimo duha, pri »Orlih« si pa krepimo telo in urimo duha obenem. Telovadimo po štiri ure

na teden. Med brati vlada veliko zanimanje za telovadbo, h kateri redno prihajajo in se pridno vadijo. Če se bomo držali navodil g. predsednika, bode gotovo odsek dovršil nalogo, ki mu je naložena. Srčna hvala Vam, č. g. župnik, za trud, požrtvovalnost in ljubezen, ki jo vedno gojite do nas! Vam pa, bratje »Orli« kličem: »Krepko naprej po začrtani poti do vzvišenih ciljev!« Bratski: Na zdar!

Iz Radeč pri Zid. mostu. »Naš Dom« je našel tudi pri nas v Radečah nekaj zvestih naročnikov in čitateljev. Upamo, da nam štajerski mladeniči ne boste zamerili, če smo ta-le dopis priobčili v cen. listu štajerske mladine; saj so ideje iste, saj nas druži eno načelo. Posebno mi obsavski fantje ne smemo poznati savske meje. Če beremo zgodovino naših dedov, vidimo, da so fantje in možje to in onstran Save ob času

Poslanci Slovenske kmečke zveze.

boja opasali bridko sabljo in šli kot ena sama četa na vojsko za krst častni in svobodo zlato. Bili so kot straža naši mili domovini. Zgodovina nas uči, da so prišli vsigdar iz boja, če ne že zmagovalci, vsaj junaki. Koliko slovenske krvi je popila ravno naša obsavska dolina! In kaj je v teh hudih časih držalo kvišku našega slovenskega kmeta? Bila je to sv. vera, zaupanje v Boga, zavest, da je njih boj proti tujemu sovragu svet. Bratje, bojni klic še ni potihnil. Nasprotniki so zasejali med nas seme brezverstva. Mi pa pokažimo, da polje po žilah naših kri naših pradedov. Z uma svitlim mečem zakličimo: Stoj!

Našo najdražjo dedščino si nepustimo skruniti. Če nam vzamejo vero v Boga, vzeli so nam tudi vero v narod. Narodnjaštvo brez vere je puhla fraza, s katero nas poštenih fantov ne bodo premotili! Kako živahno gibanje se je pričelo v naši telovadni organizaciji Orel. »Naš Dom« je določil prostor tudi tej. Veliko lepega smo že tam brali ali eno je: Če hočemo uspehov, moramo skupaj. Z. T. O. Orel v Ljubljani priredi 10. aprila v Radečah mladeniški tečaj. Spored bo približno tak-le: V soboto 9. apr. od 8—10 zveč. telovadba. V ned. 10. zjutraj ob 6. uri sv. maša. Po sv. maši predavanje. Od

9—11 telovadba. Od 11—12 predavanje, potem kršč. nauk. Po nauku javno predavanje. Po predavanju pa razgovor o našem nadaljnjem delu. — Bratje, na noge, kdor pride že v soboto, naj nam naznani da mu preskrbimo prenočišče. Vsa tozadevna vprašanja naj se naslovijo: T. O. Orel Radeče pri Zid. mostu. Torej na svidenje dne 10. apr. v Radečah. Na zdar!

Naše ideje — krščanstvo in narodnost! Vse za vero in domovino! To je bilo geslo sp. štajerskih mladencev, ko se je ustanovila ona velepomembna »Mladeniška zveza«. To geslo pa hočemo vpoštrevati tudi mi slov. »Orli«. Ali niso naše ideje slične onim »Mladeniške zveze«? Ali ne gre naša pot za istimi cilji? Vera — domovina! Kako krasne besede! Vse za vero, da vse hočemo žrtvovati naši katoliški veri. Ali se ne blišči na naših znakih križ, ki nas opominja ter bodri za uspešnejše delo, nas navdušuje za boje proti vsemu, kar je protikrščanskega, kar nasprotuje našemu verskemu prepričanju, v obče proti vsem tiranom, ki hočejo naše pošteno, verno ljudstvo potegniti v vrtnice brezverstva, brezbožnosti, ter ga tako vničiti na duši in telesu. Vse za vero — domovino! Kdo

izgovori besedo »domovina« brez ljubezni, brez ponosa? In tej naši domovini preti poguba, nasproti jej zija brezno, v katero jo hočejo pahnuti ljuti nasprotniki našega naroda. Orli, tukaj imamo drugo nalogo, — zopet v boj proti zatiralcu našega doma, naše ljubljene domovine, v boj do skrajnosti. Ali bomo čakali nepripravljeni na tega sovraga, da zavda poslednji pogubonosni udarec našemu narodu? Ne, ampak mi moramo biti vedno pripravljeni. Najuspešnejša priprava za nas je: vzorno, pošteno življenje, izobrazba, samozavest ter živo krščansko-narodno prepričanje, od katerega se odbijejo vse sovražne puščice. Bratje, mnogo dela nas še čaka, toda zavest, da delamo za vero, za narod, ta nam daje bodrila, da vstrajamo v tem boju in bomo vstrajali, dokler ne bodo vsi zatiralci katoliške vere in naše ljubljene domovine popolnoma poraženi, potrti in brez upanja na zmago, opustili to nepošteno delo. Kajti ne sme se dopustiti, da bi bil naš narod zasuznjen pod tujimi večjimi narodi, ampak mi hočemo, da ostane naša domovina prosta, svobodna, svobodni pa hočemo ostati tudi mi.

Ivan Orožim.

Dekliški vrtec.

Služba v mestih. Namenila sem se par vrstic napisati dekletom, ki so namenjene v mesto služiti, naj bi jih ta kratek a resničen zgled odvrnil od njihovega sklepa; sicer sem že slišala, pa tudi brala več podobnih zgledov, a temu sem pa bila sama priča, zato se mi pa zdi še bolj vredno, da ga opišem.

Nekdanja moja součenka je bila hči precej ubožnih starišev, zato je morala brž, ko je odrasla ljudski šoli, zapustiti domačo hišico ter iti služiti. Dobila je prvo službo v domači fari pri precej imoviti rodbini. Bila je res čednostna deklica, nobene napačne stvari ji ni mogel nihče očitati, bila je tudi zapisana v tamošnjo Marijino družbo. A ni ji dolgo ugajala služba na kmetih, zato je šla v bližnji trg ter nastopila službo pri g. zdravniku. V trgu je že

bolj priložnost za razposajeno življenje, zato je tudi ta deklica začela zdaj strašno razuzdano živeti. Njena sobica je bila po noči vsakemu ponočnjaku odprta. S svojim grdim življenjem si je nakopala hudo bolezen na očeh, tako da je morala službo ostaviti ter se doma zdraviti. Zdravnik sam je rekel, da, če ne bo začela lepše živeti, bo popolnoma oslepela. Upati je bilo, da jo ta bolezen spametuje, a ni je. Tudi njena teta jo je prosila, naj se vendar poboljša, a vse ni nič pomagalo; da bi se pa izognila njenim skrbnim opominom, zato je brž, ko ji je nekoliko odleglo, naprosila svojo prijateljico, ki jo je imela na Dunaju, naj ji priskrbi v mestu službo. Mati ji pa tudi ni veliko branila iti v širni svet, ker se ji je dobro zdelo, da bo kdaj svojo

hčer videla gosposko. Zato je lahko odšla brez ovir na daljni Dunaj. Kako je kaj tam živela, mi ni znano, pa gotovo je svoje grdo življenje nadaljevala. Ko je pa lansko Veliko noč prišla pogledat domov, je seveda že imela klobuček na glavi. Tudi potem, ko je drugič odšla nazaj, nisem mogla zvedeti, kako v tujini živi, a vzgledno gotovo tudi zdaj ni živela, ker si je z nečistim življenjem svojo bolezen ponovila; pisala je tudi materi, da je v bolnišnici. Gotovo si ni mislila, da ne bo več videla svojega rojstnega kraja in svoje mamice, a zgodilo se je tako — v letošnjem postnem času so jo pokopali, šele komaj dvajsetletno. — Ali ni škoda tako mladega življenja, koliko dobrega bi še bila lahko na zemlji storila, ako bi hotela biti pametna. — A žalibog, koliko je pa takih, ki jo posnemajo, ki brez pomisleka drvijo v tuji svet v svojo pogubo. Koliko je takih, ki bi lahko prav zadovoljno in veselo živele pri svojih stariših, a nečejo, rajši se klatijo tam okrog po mestih, da se izognejo opominom svojih skrbnih mater. So pa tudi take, katere vsled domačih razmer morajo iti služiti, tem bi pa jaz nasvetovala, da v mesto do velike sile ne, naj bi rajši na deželi ostale, kjer tako primanjkuje delavnih moči. In pa: saj je vendar bolj prijetno delo na polju, kakor pa tam v zaduhlih mestih.

Sentvidska mladenka.

Dostavek uredništva. Z ozirom na članek »Služit grem« v 4. štv. »N. D.« smo dobili dopis od neke mladenke iz Dunaja, ki se poganja za čast služečih deklet, češ: »Ker se ljudje toliko izpodtikajo nad nami dekleti, ki služimo po velikih mestih, si štejem v dolžnost, potegniti se za našo čast v imenu svojih tovaršic, posebno ker nam očitajo, da zaradi fantov gremo v tujino«.

Da nas ne bo kdo zopet krivo razumel, pojasnimo naslednje: 1. če svarimo pred nepremišljenim in vihravim letanjem v mesta, s tem ne trdimo, da bi zanaprej nihče ne smel prek domačega praza, mnogi, dekleta kakor fantje so prisiljeni iti si služiti kruha v tujino. 2. Kdor pozna količkaj svet,

ve, koliko se naše mladine, zlasti ženske izgubi v tujini. S tem pa zopet ne trdimo, da bi bila malopridna vsa dekleta, ki služijo v tujih mestih. To je ravno tako, kakor če rečem: Solnce sije, drugi pa bi rekel: ni res, lažeš, ponoči ne sije! Pomislimo samo: a) koliko naše mladine se narodno izgubi; slovenski fant ali dekle prideta v mesto, čez nekaj časa več nečeta znati slovenski, sramujeta se svoje materinščine in jo zaničujeta. V mestu se oženita in otroci so najhujši Nemci. Tako mi s svojo krvjo množimo razdivjano nemštvo. Niso nam pravi Nemci sovražni, ampak ponemčeni janičarji so pravi hudiči; b) primerjajmo število deklet, ki se v tujini spridijo, s številom onih, ki ostanejo pridne, pa bomo videli, ali imamo pravico svariti pred norim hlepenjem po mestnih službah.

Nagibi, ki ženejo mlade ljudi brez potrebe v mesto, so res mnogokrat ničvredni, včasih pa tudi dobri. Naša mladina je večinoma nadarjena in se hoče nekaj več naučiti, zato marsikatero dekle gre v mesto, »da bi se kaj naučila«, v mestu pa se vjame v zanke, ki je več ne pustijo domov. V tem se prav občutno kaže pomanjkanje gospodinjstkih šol. Pa marsikatero nadarjeno dekle bi lahko našlo službo pri pošti, pri železnici, v uradih, v trgovinah itd., ki se potika kot dekla po mestu, tiste službe pa zasedajo Nemke. V tem oziru želimo, da bi prijatelji naše mladine opozarjali na pota in sredstva, po katerih bi domača mladina prišla do raznih služb v domačiji. O tem še bomo večkrat pisali.

Snaznost. Drage tovarišice! Ne motim se, če rečem, da je prva in najvažnejša reč pri hiši — snaga. Snaga je tisto znamenje, po katerem se da določno sklepati vrednost dotične ženske, ki je pri hiši. Posebno pa mi dekleta moramo polagati posebno važnost na to, kajti snaznosti se je treba kaj s početka pridno vaditi, če hočemo kedaj kot dobre, vzorne gospodinje tudi druge k temu nagibati. »Snaga je Bogu draga«, tako so pravili že naši dedje. »Snaga je pol blaga«, pravi pregovor, in po vsej pravici se tudi sme reči: Snaga je pol zdravja, velja

pa tudi za polovico veselja v hiši. Premišljajmo malo, zakaj je snaga za polovico blaga. Vzemi katerokoli blago in ga deni na nesnažni kraj in kmalu ga bode konec. Še železo ni tako trdo, da bi se ga ne lotila rja, če leži na mokrem in nesnažnem kraju. V nesnažni posodi skisa se ti kmalu najboljše vino, ravno tako tudi vsaka druga ed. Velike važnosti je snažno perilo, katero je gotovo velik ponos vsake ženske. Veselo je videti, kjer se trudijo dekleta, da je pri hiši zmiraj snažno perilo. Pa ni dovolj, da je samo perilo snažno, ampak tudi ostala obleka. Nikakor se pa ne sme misliti, da bi vsled tega bilo treba vsaki mesec nove obleke, ampak da skrbno paziš na njo in je ne ponečediš. Skrbimo zmiraj, da bode pohištvo lepo umito, da ne bo na njem prahu in druge nesnage. Kako grdo je videti v hiši, kjer si pajek oblastno svoje mreže prede od enega predmeta do drugega in kjer ima tudi drug mrčes vsled nemarnosti svoje udobno domovanje. Posebno je pa treba paziti, da je kuhinjska posoda čista in snažna. Le poglejmo, kako jim diši jed, kateri so pri mizi, če zajemajo snažno jed s snažnimi žlicami iz čedne sklede, najsi bode še tako priprosta jed. Čisto drugačno podobo pa glejmo, če ženska-kuharica črna, umazana, nepočesana postavi skledo na mizo, na kateri se vidi pet črnih prog, kjer je svojo roko držala. Če primeš za žlico, najdeš še gori ostanke od sinočne večerje — v juhi najdeš lase, črne ali rumene, kakoršne ima pač kuharica — in zraven še v zelju dve skisani muhi. Vsak bi moral nehote odložiti žlico in minul bi ga vsak tek, najsi bode še tako lačen, ob pogledu na tako južino. Torej v kuhinji bodimo zelo vestne, snažne in previdne, kar vam posebno polagam na srce. Pazimo tudi, da bodo naši mlajši bratci in sestrice snažno oblečeni, lepo umiti in počesani okrog hodili, ker mati vsled prevelikih skrbi ne more na vse tako natančno paziti. To se mora zgoditi ne samo iz stališča snažnosti, ampak v prid njihovega zdravja, ki je človeku neizogibno potrebno. Gledimo, da bode tudi okrog

hiše in hleva čedno in snažno, kajti če je živina snažna, se bolj hitro redi, lepše izgleda in se obvaruje dostikrat nalezljivih bolezni, ki se širijo po deželi. — To so le nekatera navodila, ki se tičejo snage; vpoštevajmo jih zvesto in ravnajmo se po njih, ne bo nam žal. Če bi katera kdaj spremenila svoj stan in bode kot vzorna gospodinja to vpoštevata, bo delala s tem veselje sebi, možu in družini ter tudi druge bo navajala k temu. — Na svidenje!

Pavlina Št.-Jurska.

Bodimo usmiljene. Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli. Gotovo je že vsaka izmed nas slišala ali čitala te besede, kaj ko bi se danes mi, drage mladenke, vprašale, ali smo res kaj usmiljene, ko bi pogledale v naša srca, ali se moremo tudi mi veseliti Zveličarjeve obljube? Kako lepa je vendar krščanska usmiljenost, prijetna je ljudem, kako pa še le Bogu; neko posebno spoštovanje nas navdaja do tistega, ki je usmiljen s svojim bližnjim. Poznam vrlo dekle, plemenitega srca, katero je že večkrat pokazalo s svojim dejanjem, kako bodimo usmiljene, in danes vam hočem zadnji dogodek podati v potrdilo mojih besed. Bilo je v pretečenem mesecu zelo mrzlega dne, ko pride do lepe kmečke hiše revna stara ženica, proseč milodara. Ko se ji je dalo, se zahvaljujoč odpravi naprej. Bilo je pa v tej hiši dekle vzor deklet; ko vidi ubogo, se tresoč ženo, prime jo prijazno za roko in jo pelje h gorki peči, da si ogreje otrpnele ude, sama se ji pa vsede nasproti ter se prijazno z njo pogovarja, in ko ji na kratko starka razloži svoje nadloge in gorje se ji tako zasmili, da zaprosi stariše, če sme ostati pri njej do drugega dne v topli sobici. In kaj mislite, ljuba dekleta, zakaj je tako prosila? Ne samo zato, da bi se starka odpočila in se navzela novih moči, ampak imela je višje misli in otroško sočutje s staro ženo: ko je ta počivala, ji je dobra deklica oprala in ocedila vse njene cunje, v katerih je vse mrgolelo beraške nadlege, in jo posušila do drugega dne. In kaj še? Lepo, kakor blaga hčerka svojo bolno mamico, jo je počesala in jo tako rešila

nadležnih živali. Ne vem, ali bi mogla katera izmed nas kaj takega storiti? Ne vem — to pa vem, da so slovenska srca blaga srca.

Pa evo še drugi dogodek, katerega pa ne postavljam v izgled, pač pa v svarilo svojim dobrim čitateljicam in pa zato, da laglje spoznamo našo solnčno in senčno stran. Pri potoku tik ceste je prala neko vroče popoldne deklica; kakšna je bila, pa jo same sodite. Ko pere, pride mimo od teže let upognjen starček, vpirajoč se na debelo palico, ves zmučen od pota in prevzet od velike žeje zaprosi perico za vrček, katerega je imela s seboj, da bi si pri bližnjem studencu mogel pogasiti mučno žejo. Pa kaj je storila? Prezirljivo ga pogleda in mesto da bi mu dala posodico, jo pograbi, zajme vode v potoku in jo vlije omahujočemu starčku v blede obraz, češ, da je stari potepuh, kako si jo upa prositi za posodo in tako naprej — in slednjič naj se ji pobere izpred oči. Tiho in s solzami v očeh je šel starec dalje. — Kaj ne, da ta ni podobna prvi deklici, vendar jo ne smemo prezirati, kajti tudi ta je vredna usmiljenja. Treba jo je z lepim vzgledom privedi do pravega spoznanja. Kar se tiče usmiljenja, pa ne mislim samo na Vas, draga dekleta. To veste, da ne

bodete vedno pele lepe dekliške pesmice, spremenilo se bode mnogo, mnogokaj, in takrat, ko boste pri hiši tri ogle podpirale, ko Vas bode vezala materna dolžnost, takrat boste imele v Vaših otrokih priložnost, vzgajati duhteče cvetke sv. katoliški cerkvi, domovini pa zveste hčere in sinove. Vsajajte jim v srca krščansko usmiljenost do človeka in živali.

Silva pri Sotli.

Pomladni dekliški pozdrav.

Iskreno pozdravljam vas sestre predrage,
ki sem ste prispele,
da spet za namene bi svete in blage
se danes tu vnele!

Pomlad se nam bliža, ž njo pestro cvetličje,
ves svet se pomlaja,
v pomladnem se krasu srce in obličje
nam znova preraja.

In v srcu veselje, ljubezen do dela
mogočno budi se,
navdušenja dela nam srca vesela,
v obrazih žari se.

Zato pa na delo, o sestre premile,
na narodno polje,
da naši mladini bomô priborile
bodočnosti bolje!

Pozdravljene torej mladenke predrage,
ki sem ste prispele!
O da za namene bi svete in blage
se danes vse vnele!

Ciriljev.

Društveni glasnik.

Polzela. Od vseh strani se sliši, kako napreduje mladina, ustanavljajo se Mar. družbe, Mladieniške in Dekliške zveze, prirejajo shodi itd. In to me je ravno privedlo, da zastavim pero in Vam, draga polzelska mladina opišem, da bi tudi se pri nas že ustanovljena Marijina družba lahko razcvitala. Da bi tudi pri nas imeli mladieniško in dekliško zvezo, da bi se tudi pri nas prirejali shodi in s tem navduševala in v nemala za dobro stvar naša mladina. Kaj pa je vzrok temu? Manjka nam vodnika, pa tudi navdušenih in za dobro stvar vnetih mladeničev in mladenk. Zatorej kličem ti, mladina, vstanimo iz spanja zimskega, sedaj ko je zopet prišla v deželo krasna pomlad, in naj se oživi naše srce. Da bodo tudi o nas veljale besede pesnika Stritarja, ki pravi:

Za vse, kar lepo blago je in sveto

Za dragi dom srce je tvoje vneto.

Mladenka.

Šmartno ob Paki. Kadar mi dopušča čas, vzamem te v roke, dragi »Naš Dom ali »Slov. Gospodar«. Pride mi vedno na misel, zakaj bi

se med našo mladino kaj ne ustanovilo, kakor Orel ali mladeniška ali dekliška zveza, najlažje pa seveda dekliška. Fantov res veliko gre k vojakom ali kam drugam, zato jim ni ravno tako zameriti. A ravno za te, kateri smo še doma, bi bilo treba, da bi se bolj navduševali za narodno stvar. Še več pa bi lahko storila dekleta, ker jih ne kliče cesar, in jih je veliko število pogumnih in brihtnih, ko bi se te začele dramiti, bi tudi fantje ne zaostali za njimi. Torej ne zamerite, ako vas, draga mladina, malo budim iz spanja iz dobrega namena. Narava se je prebudila, ž njo se tudi vi zbudite. Res sedaj ni pravega voditelja, pa enkrat se bo izpolnilo, kar želimo. Le večkrat pokukajte mladenčič in dekleta v kak list, posebno »Naš Dom«, list kakor nalašč za mladino, le premalo ga še poznate. Kajti dandanes gleda sovražnik, ki ga dobro poznate, kako bi izruval vero iz mladih src, in jih zaslužnjil. Začnimo se torej gibati, po celem Slovenskem, da bomo zasledili sovražnika, ki nas zahrbtno zalezuje, in da se mu postavimo ob času v bran za narodno stvar. Ne ustrašimo

se tedaj ne psovka in ne ničesar, naše geslo bodi: Z Bogom in Marijo za slovensko domovino.

Mladenič ob Paki.

Sv. Jurij v Slov. gor. Nastopila je spet prijetna pomlad, katere se pač vsakdo veseli. Toplo solnce ogreva našo zemljo, in vse se je vzbudilo k novemu življenju. Starček je iz za peči se na palico opirajoč, priplazil na zrak, in se tam ogreva na solncu. Ptice po gozdih in logih žvrgolijo svoje pesmice. Pa kaj! to še ni vse! celo Jurjevska dekleta so se vzbudila k novemu življenju. Pričeti hočemo tudi me okopavati svoj dekliški vrtec. Prenovila se je pri

nas dekliška zveza, v katero je pristopilo lepo število mladenk. Drugi mesečni shod bomo imele na praznik Marijinega oznanjenja. Želeli je, da bi se teh poučnih shodov prav pridno vdeleževale, ker se bomo vsikdar tam kaj koristnega naučile, to pa je slovenskemu dekletu najbolj potrebno. Poučevati se hočemo v vsem vsakdanjem delu in opravi. Posebno pa se hočemo izobraževati za stvar, za katero pošteni Slovenci mora biti mar.

Braniti hočemo z Bogom in Marijo
Našo krasno slovensko domovino.

Jur. mladenka.

Govorniške vaje.

Kako se govor sestavi?

Predzadnji smo govorili o izbiri predmeta za govor. Ko si našel primerno snov za svoj govor, boš ravnal tako kakor kipar, ki si je izbral primeren kos lesa, da iz njega napravi kip kakega človeka: treba ga obtesati, polagoma se pokažejo glava, roke, noge i. t. d. katere potem lepo izglaadi in pobarva. Izdelava govora je različna z ozirom na snov in namen govora. Če si izpolnil vse tisto, kar zahteva daljna in bližja priprava, potem še kratko premisli predmet, o katerem hočeš govoriti. Kaj hočeš o tem povedati? Ko si nabral primernih misli, tedaj je prvo pravilo: dobra in pregledna razdelitev. Kdor dobro razločuje, dobro uči, pravi stari pregovor. Dobra razdelitev je važna za govornika samega, ker se lažje govor nauči in ga v spominu obdrži in če mu med govorom, kaj zmanjka, si hitro pomaga, če pa nima pregledne razdelitve, se mu štenje lahko celo zmeša. Poslušalci pa tudi z večjim zanimanjem poslušajo in si lažje vse zapomnijo. Ko si v duhu dobro pretuhtal, o čem in kaj hočeš govoriti, si govor spiši. Izkušen in vaje govornik tega morda ne potrebuje, mi pa se oziramo na novince in začetnike. Za te je pa vselej dobro, če si govor prej spišejo od besede do besede. Če si govor spišeš, se ga na pol že naučiš. Govor naj obsega naslednje dele: 1. uvod, 2. razpravo, obravnavo in dokazovanje, 3. naobračbo, praktično izvajanje iz obravnavane predmeta, 4. sklep. Uvod ali predgovor naj bo kratek in zanimiv, že s predgovorom moraš poslušalce nekako privezati na sebe, vzbuditi v njih zanimanje. V ta namen si izberi kak lep izrek kakega pesnika, znamenitega moža, ali kratko zgodbo. Stari grški govornik je hotel pridobiti razvajene, raztresene in prepirljive poslušalce. Kaj je storil? Povedal jim je naslednjo povest. Oče in sin sta gnila osla v Atene, oba sta šla peš, osel pa je prazen korakal med njima. Srečala sta prvega človeka, ki ju je zasmehoval, rekši: to sta prava norca, brusita si peš svoje pete, osel pa gre prazen ž njima. Tedaj reče oče sinu: Pa je res, zakaj bi midva peš hodila, osel pa prazen hodil, vsedi se ti na osla in ga jezdi, jaz ga bom pa gnil. Sin uboga in se vsede na osla. Kmalu srečata dru-

gega človeka, ki obstoji in pravi: Lep sin, ki sedi na osla in pusti očeta peš hoditi! Tedaj stopi sin iz osla in si oče vsede nanj. Srečata potem tretjega človeka, ki začne obirati očeta, češ, kakšen je to oče, ki pusti svojega sina hoditi po trdi cesti, sam pa zložno sedi na oslu. Potem sta si vsedla oba na osla, ki je z veliko težavo nesel naprej njuno težo. Srečata zopet gručo ljudi, ki ju zmerjajo oba, češ, neusmiljena človeka, ki tako mučita živinče!

Na to pravi oče: glej, moj sin, vsem ljudem ne moreš nikdar po volji storiti. — Potem je začel govornik bičati nesložnost, prepirljivost in obrekljivost svojih poslušalcev, ki so ga mirno poslušali.

Za uvodom pride razprava in dokazovanje. Tu je treba zopet razdelitve, ki se napove koncem uvoda.

Govoriti hočeš n. pr. o pijančevanju. Tedaj boš dokazal škodljivost pijančevanja: a. za pijanca samega, za njegovo dušo in telo, b. škodljivost v gospodarskem oziru, pijančevanje podira kmetije, požira premoženje in spravi človeka na boben, c. za družino: nemir in prepir v hiši, slaboumnii otroci, razne pregrehe, ki jih pijančevanje zavleče v hišo. Pri dokazovanju rabi primerne vzglede, ker pregovor pravi: besede mikajo, vzgledi vlečejo. V tretjem delu obrneš nauk na dejanske razmere, kjer se moraš varovati zbadanja in osebnega žaljenja, ki bi ti vtegnilo prinesiti sovraštvo ali celo tožbe. Da ostanemo pri pijančevanju, povej, kako pogubno je za nas Slovence lehkomišljeno zapravljanje in popivanje, ki polni žepe našim nasprotnikom, spravlja posestva v tuje roke ter telesno in duševno vničuje naše ljudstvo.

V sklepu povzami še enkrat kratko povedane misli, s kakim kreplekim izrekom podžgi poslušalce, sploh pa bodi pri sklepu kratek. Zelo slab vtisek napravi, če proti koncu govornik blebete to in ono, se vedno ponavlja in ne more najti konca.

Ko je govor spisan, se ga treba naučiti. Pa kako? Eni priporočajo, naučiti se govor od besede do besede, drugi pravijo, vtisniti si v spomin dobesečno le glavne stavke, drugo pa prosto povedat. Prvo in drugo ima dobro in

slabo stran. Če se dobro naučiš govor od besede do besede, boš govoril lepo izbrano, boš med govorom varen in trden, ker ga imaš v oblasti, toda nevarno je: če ti zmanjka kaka beseda, pa obtičiš in ne moreš dalje. Če si pa dobro zapomniš le glavne misli in se dobesedno naučiš le glavne stavke, te ne bo motilo, če ti zmanjka kaka beseda, našel boš drugo in preskočil na naslednjo misel, ne da bi kdo opazil, da si kaj izpustil. Toda za manj vajene govornike je to nevarno, ker potem rabijo neprimerne, celo robate besede, zgubijo se v prazno besedičenje in se naposled celo oddaljijo od svojega predmeta. Tudi zapeljivo je to, ker se govornik preveč zanaša na sebe in se premalo pripravlja, češ, bo že šlo. Na govoru se pa hitro pozna, če ni dobro prekuhan.

Svetujemo tedaj: začetniki se naj pri govorniških vajah učijo govore od besede do besede, če pri vaji obtičiš, nič ne dene. S tem si boš izuril spomin, navadil se primernih izrazov, ki ti bodo potem vedno na razpolago. Onim, ki so že bolj vajeni v govorništvu, so že premagali prvi strah in morda že včas nastopili javno, zadostuje, če se naučijo le glavne misli in posebno važne izreke. Če je govor preveč od besede do besede naučen, ne vpliva dobro, govornik prehitro in presuho govori kakor mašina.

V govoru se oziraj na um, na domišljijo in na srce poslušalcev, pa varuj se pretiravanja. Vzglej, kako se ne sme govoriti: Neki blag mož, pesniške narave se je enkrat spustil v političen govor. Hotel je poslušalce vneti za ljubezen do domovine. Zajahal je pesniškega konja in govoril: »Glej, ptice, ki po zraku letajo, ti žvrgolijo. Slovenec si! cvetlice na travniku ti kličejo: Slovenec si! Pšenica, ki na njivi zori, ti pravi: Slovenec si! Med tem se pa neki hudomušnež iz občinstva oglasi: »Koga vraga ta vse čuje! Občinstvo je prasnilo v smeh in govora je bil konec!

I. Namen Z. S. D.

Predrage sestre Slovenke!

Izredno pomenljiv dan je današnji naš dan za slovenski Štajer, ko polagamo temelj novi organizaciji pod okriljem Slov. krščansko-socialne zveze, namreč »Zvezi slov. deklet na Štajerskem«. Že nekaj let pri nekaterih izobraževalnih društvih lepo delujejo dekleške zveze. Da bodo mogle vse obstoječe dekleške zveze še živahneje delovati, da dobé vsa ona društva, ki še jih nimajo, svoje dekleške zveze, da bo med vsemi zvezami vladal reden stik, za to danes osnujemo »Zvezo slovenskih deklet na Štajerskem«. Nje pglavilni namen bo, da bo širila med mladenkami toliko potrebno splošno izobrazbo, da bo v nemala svoje članice za umno gospodinjstvo ter jih učila vzgojevati same sebe in druge, da bo v našem ženstvu budila smisel za naše narodno obrambno delo, ki velja zlasti našim bratom in sestram ob meji. Vse te namene pa ji bo mo-

goče doseči le tedaj, ako bo imela res verne in rodoljubne članice, zato bo med njimi vsepovsod širila in krepila pravo vernost in iskreno rodoljubnost. Skrbela bo, da se prej ko slej združijo vse štajerske slovenske mladenke, ki ljubijo Boga in Marijo in so poštenega srca, da bomo vedele same, da bo vedel svet, koliko nas je organiziranih v naši »Zvezi«.

Da bo svoj cilj »Zveza« dosegla, bomo danes izvolile odbor 10 članic, katerih naloga bo izvršiti krasni načrt današnjega ustanovnega shoda.

Mile tovarišice! Naše »Zveze« namen bo pred vsem, da bo širila med članicami splošno izobrazbo. Naj nekoliko pojasnim nje potrebo in nje pomen.

V današnjem naprednem času človeku ne zadošča za celo življenje šolska izobrazba, temveč treba jo je po izstopu iz šole vedno izpopolnjevati. Kdor hoče dandanes uspevati, shajati v svojem stanu in v družbi, v kateri živi, mu treba mnogokaj vedeti. To ne velja samo o moških, temveč tudi o nas ženskah.

Tudi mladenka, žena mora razumevati današnje verske, narodne, politične, družabne in gospodarske razmere. Tudi mi moramo znati o dogodkih, ki se vrše okrog nas, v bližini in daljini. Kako žalostno ulogo igra dandanes mladenka, žena, ako nič ne vé, kako se sv. cerkvi godi, kako se vera tepta celo med nami, kaj ima pretrpeti naš slovenski narod za svoj obstanek, za svoje pravice! Treba je tudi nam smisla ne samo za družinske in domače potrebe, ki se kažejo v verskem, narodnem, političnem in gospodarskem življenju.

To splošno znanje, to razumevanje današnjih razmer, ta smisel za razne naše potrebe pa si pridobimo pred vsem, ako rade naročamo pa še rajši čitamo dobre knjige in časnike ne samo zabavne temveč tudi poučne vsebine. Splošno izobrazbo si pridobimo na poučnih shodih, po gledaliških igrah po razgovorih med seboj zlasti pa z bolj izobraženimi ljudmi.

Kaka razlika, kak prepad vlada med neizobraženo in izobraženo mladenko, ženo! Ste ga lahko že neštokrat opazile. Neizobražene, nevedne ženske so vedno zavornice zdravega napredka.

Kako vse drugače vpliva na družino in na bližino izobražena mladenka, žena! Srca je blagega, duha pa bistrega, ne zmanjka ji sveta, ne besede, kadar treba zagovarjati našo sveto stvar. Srečna je hiša, ki ima dobro poučeno hčerko, srečna družina, ki ima izobraženo, zavedno mater in gospodinjjo. Sama vé taka mladenka, žena prav ravhati, pa tudi druge ve vsikdar lepo poučiti.

Kdo tu ne uvidi potrebe in pomena splošne izobrazbe? Njo bo vneto širila nova »Zveza«. Me nočemo teme, ampak luč. Koliko lepega dela še nas čaka! Poprimimo se ga z vsem navdušenjem sebi, veri in domovini v korist. Saj je in bo vedno res, kar pravi naš narodni pregovor: Nekaj velja, kdor kaj ima, več velja, kdor kaj zna.

¹ Govorila na ustanovnem shodu Z. S. D. Amalija Verk.

Drobtinice.

Naše slike. Danes prvič pride »Naš Dom« okrašen s slikami, upamo, da bomo zanaprej lahko večkrat prinašali slike. Prva slika nam predstavlja največjega avstrijskega politika, veleumnega dunajskega župana dr. Luegerja, ki je v mnogoterem oziru vdahnil avstrijski politiko novo življenje, zlasti pa je bil odločen boritelj proti hinavskemu, ljudstvu in krščanstvu sovražnemu liberalizmu. Dal Bog, da bi se našli taki značajni, delavni in modri Luegerji v vsaki naši vasi.

Druga slika nam predstavlja naše poslance v deželnem zboru; štirje od njih so ob enem državni poslanci. Oni so zaupniki našega ljudstva, imajo sila težko nalogo na Dunaju in v Gradcu, pa so s svojim odločnim in premišljenim nastopom vzbudili pozornost celo pri nasprotnikih. Podpirajmo jih v boju za naše svete pravice!

Kukovica. Značilno znamenje spomladi je kukovica, saj pravimo o bolniku, ki nima več upanja, da bi ozdravel, da ne bo več kukovice-slišal, t. j. ne bo se več včakal spomladi. Čuden ptič je to, s svojim kukanjem se oglasi zdaj tu, zdaj tam, videti se da redko, najbolj čudno pa je, da še nihče ni našel kukovičjega gnezda, ker kukovica ne sedi na svojih jajcih, ampak jih podvrže v tuja gnezda in drugi ptički morajo hraniti te cigane. To je obče znano, ali manj znano je, zakaj ravno ta ptič ne valj sam svojih mladih. Učenjaki so že veliko tihali o tem; eni pravijo, da kukovica zato ne sedi na svojih jajcih, ker prepočasi nese. Znese le vsakih 8 dni po eno jajce in znese jih po 6, torej nese 6 tednov. Če bi tedaj začela sedeti šele ob koncu, ko se znese, bi prva jajca bila za nič, če bi pa začela sedeti od začetka nesena, bi se iz prvih jajc, hitro zvalili mladiči in poznejša jajca bi bila za nič. Vzrok, da kukovica tako počasi nese, navajajo to, da ima nenavadno velik želodec, ker je sila požrezen ptič. Drugi deli telesa, ki so pri ptiču potrebni, da se razvijajo jajca, so vsled tega preslabi in zato počasi nese. Zakaj pa je ravno pri kukovici tako? V tem se kaže velikanska modrost Stvarnikova v naravi. Posestniki gozdov vedo, kako silno nevarne za hoste so razne žuželke, ki vničijo cele hoste in napravijo na milijone škode. Te žuželke se razvijajo iz kosmatih gosenic, ki so posebno dobra južina kukovicam. Drugi ptiči jih sicer tudi žre, a v manjši množini in navadno jih razključujejo, kukovica pa žre cele. Nekatera leta in v nekaterih krajih se te gosenice silno namnožijo, takrat se tudi v tistih hostah zbere nenavadno veliko kukovic, v navadnih letih pa so le raztresene. Te gosenice se razvijajo ravno meseca maja, junija in začetkom julija, pozneje se zapupijo in niso več tako škodljive. V tistih mesecih pa ravno ptiči valijo. Če bi tedaj kukovice sede na svojih gnezdih, bi ne bile kos množestvilnim in ne-

varnim sovražnikom naših gozdov. Ker pa jim ni treba sedeti, polovijo na milijone škodljivca mrčesa. Narava jim je dala že takšno perje, da ne morejo valiti. Ptice namreč sedijo na jajcih tako, da raztegnejo svoje perje in z golim životom grejejo jajca, povodne ptice si na trebuhu celo izpulijo perje. Kukovici pa je perje tako zrastle, da ga ne more razgaliti in če bi si ga izpulila, bi ob strani ne mogla pokrivati in greti jajc. Čudno je tudi to, da ima kukovičino jajce ravno takšno barvo, kakor druga jajca v tistem gnezdu, v katero znese. Kukovice tedaj niso le oznanjevalke spomladi, ampak tudi naše velike dobrotnice. Če jih je kje posebno veliko, vedite, da je tam velika nevarnost za gozde.

Kako se muhe lovijo. Stolči prav fino rdeči poper, zmešaj ga s čistim medom in to namaži na navadni sivi pivni papir, ki se mora več dni dobro sušiti. Ko ga hočeš rabiti, ga namoči s sladkorno vodo in deni na krožnik. Nadležne muhe bode kmalu našle na njem svojo smrt.

Pri nas spomlad, drugod žetev. Polagoma stopa v deželo ljuba spomlad, pa tudi zima še ne mara pustiti svoje oblasti; vmes še naletava sneg in brije oster sever. V državi Mexiko v Severni Ameriki in na Antilskih otokih pa imajo sedaj žetev. V aprilu, ko bo pri nas vse najlepše gnalo, pa bodo imeli žetev v Egiptu, v Siriji, na otoku Cipru, v Perziji, Mali Aziji, v Indiji in na Kubi.

Ognjenik Etna na Siciliji je zopet začel močno bruhati. V Južni Italiji so imeli s tem v zvezi močen potres. Etna je eden izmed večjih ognjenikov, 3274 m visok hrib, ognjeno žrelo ima v premeru 30-40 km.

Steklene hiše mislijo bojda staviti v Ameriki. Rabili bodo debelo steklo kakor sedanja opeka. Pravijo, da bodo take hiše bolj trdne, suhe, po zimi tople, po letu hladne, pa cenejše kakor zidane iz opeke.

Ne pozabite na cvetlice! Pri dekletih je vedno lepo znamenje, če rade gojijo cvetlice, to je znamenje snažnosti, lepega čuta, plemenitega srca. Kako veselo je pogledati priprosto hišo, če tudi revno, ki ima na oknih lepe cvetlice in v domačem vrtu lepo dišeče cvetke! Saj je cvetlica sama podoba dekliskega srca, kakor pravi pesem o dekletu: »Tudi jaz sem rožica, v božjem vrtu vsajena«. Dekleta, skrbite sedaj spomladi na vaše ljubljenske-cvetlice. Preglejte si v ta namen večkrat knjigo družbe sv. Mohorja »Domači vrtnar«.

Fantom, ki radi tobak kadijo, pa priporočamo čebele. Cvetlice in čebele nenavadno dobro vplivajo na človeka. Nežnim cveticam in pridnim čebelam naj bo podobna naša mladina!

Knjižice :

Marija naj živi!

Društvo Mariji v zadoščenje

se dobivajo vezane po 40 h s poštnino pri „Glasniku“ uredništvu
na Črni gori pri Ptuj.

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K,
na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo
je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

MARIBOR, Koroška cesta šte. 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih, risalnih in
šolskih potrebščin ter priporoča posebno :

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni
in barvani papir

svinčnike

peresa

peresnike

radirke

kamenčke

tablice

gobice

črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih értane, z eno
ali dvema kolonom, v papir,
platno, gradl ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice
po raznih cenah.

Papirnate vreče vseh ve-
likosti
po ori-
ginalnih tovarnih cenah.

Štambilje

pečatnike vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatne izvršujejo
se v najkrajšem času.

Svileni papir v vseh barvah

Pisni papir v kasetah
in mapah, razglednice.
Zavitke za urade v vseh
velikostih, zalepke.

Trgovci in preprodajalci
imajo en gros-cene. Priznajo
dobro blago. Solidna in
točna postrežba.

Uredniški pogovor.

Dobili smo zadnji čas od nekega prijatelja naslednji dopis: »Prosim, da mi pojasnite v »Našem Domu« to-le: Po naših krajih je pobiral neki mož po 12 do 14 K za neko cerkev in vas, ki je pogorela in je ponujal za to razne predmete, kakor rožne vence, križe, ure, podobe z muziko, sv. maše. Prosim odgovor, ali je resnica ali sleparija«.

Žalibog je gotovo bila sleparija. Zatorej Vas svarimo: varujte se takih ljudi. Nesramni lopovi in sleparji nezaslišano izkoriščajo naše dobro ljudstvo, ki le prerado tujcem vse verjame. Eden izmed naših narodnih grehov je, da mi lačne vrane site krmimo, če pa se gre za domače dobre namene, pa stiskamo svoje žepe.

Ce se kje res kaka velika nesreča zgodi, pogori kaka*vas, cerkev itd., tedaj navadno škofija in namestnija razpišeta pobiranje milodarov, takrat odprite svojo radodarno roko, ne pa če se neznan človek pritepe, ki Vam vsakovrstne reči ponuja in obeta.

Posebno takih ljudi se varujte, ki pobirajo »na maše«, in če pridejo tudi v duhovski obleki, kajti tudi lopovi se lahko preoblečejo v duhovsko obleko. Kolikokrat se je že zgodilo, da se je kak capin preoblekel v nuno ali v meniha in je okoli sleparil. Če pridejo nune prosit, vedite vselej, da po predpisih morata hoditi dve skupaj. Če je samo ena, je gotovo sleparica. Pazite na njihovo obnašanje, ene so sila predrzne, druge hinavsko in pretirano pobožne, Vam govorijo o čudežih in prikaznih. Takim ljudem nič ne verjamite. Večkrat pridejo prosit naše domače šolske sestre ali usmiljeni bratje, ki se tudi izkažejo, da imajo dovoljenje prositi. Šolske sestre pobirajo za revne otroke, usmiljeni bratje pa za bolnike. Njih le podpirajmo. Varujte se tudi agentov, ki ponujajo svete podobe, križe i. t. d. To so navadno židovski agentje. Moje načelo je: agent ne opravi pri meni nič. Če kaj potrebujem, grem sam v trgovino, si izberem in plačam, pa je.

Le večje trgovine morajo po agentih naročevati svoje potreščine, kajti velike tovarne le po agentih prodajajo svoje blago. Taki agentje se pa tudi zadostno izkažejo. — Kolikokrat so pa že židovski agentje, ki se po deželi potikajo odrli uboge ljudi. Da Vam podpisati kaj in potem pošlje karkoli za prav visoko ceno. Če pride do tožbe, se zvita buča zna izviti. — Ne krmite tedaj sitih vran. Le kjer ste gotovo prepričani, da gre za dobro stvar, odprite svojo roko.

V krščanski ljubezni pa mora biti tudi red, najprej smo dolžni za svoje skrbeti potem za druge. Imamo nešteto domačih potreb, sovražni tujci še nam tistega ne privoščijo, kar nam gre. Svoji k svojim!

Urednik.